

...morajo poslati v
...ci letošnjega leta v po
...Evropi 6.000.000 ton žita in
...100.000.000 funtov mesa.
...žitelski urad bo dal far
...garancijo za žito, ki g
...zaj, če bi se žito dvi
...ceni do 1. julija, da bod
...povrnjeno
...zaj
...1. julija,
...razliko, če
...ceneje, kot b

Angora, Turčija. — Turčija in Irak sta podpisali vzajemno varnostno pogodbo po dolgih pogajanjih. Pogodba določa sodelovanje v vseh zadevah, ki so vplivajo na varnost, ekonomije in kulturo teh dveh držav.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER6117 St. Clair Ave. Henderson 0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto \$8.00.
Za Ameriko pol leta \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti pol leta \$4.50.
Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta \$2.75.
Za Cleveland in okolico po raznašalcih: celo leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.

Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:

United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$8.00 per year.
U. S. \$4.00 for 6 months; Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
U. S. \$2.50 for 3 months; Cleveland and Canada by mail \$2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year, \$4.00 for 6 months, \$2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83

No. 66 Wed., April 3, 1946

Klerofašizem

Tisti Boštjančič, ki mu ne diši, da bi šel v Titov raj, čeprav smo mu nudili krasno nagrado, se je oglašil. Pravi, da mu Ameriška Domovina ne bo solila pameti. Popolnoma je zadel. Sol se namreč uporablja, da se kaka stvar konservira in obvaruje pred pokvarjenostjo, včasih pa tudi, da se kaka stvar zboljša. Če sledimo njegovim izjavam, resnično ne najdemo pameti, ki bi se jo splašalo soliti in ohraniti, pa tudi upanja ni veliko, da bi mogla kakoršnakoli sol kaj zboljšati. Pač, pač, za neke stvari je ta najnovejši razlagalec našega lista vendarle dostopen. Ko smo mu nalahno navili ušesa, ker je osramotil svoja prežgoda končana študentska leta s tem, da je pozabil prav postavljati "ušesca," se je takoj poboljšal. Morebiti ga pa le navadimo še na to, da bo odgovarjal na vprašanja tako, kot so postavljena in ne bo opletal okrog sebe s stvarmi, ki z jedrom vprašanja nimajo nobene zveze.

Samo par vprašanj k njegovim uničujočim izjavam! Boštjančič pravi, da so v naših očeh "pravi katoličani" edino tisti, ki so obenem bili dobri ministri policije kot je to bil Korošec in pa dobri diktatorji kot so to bili ali pa so Schuschnigg, Franco, Salazar. — Samo dve skromni vprašanja: Prvo. Ali je kak greh po partizanski veri biti minister policije? Drugo. Ali je kdaj Boštjančič videl, da je A. D. hvalila diktatorja Franca ali Schuschnigga? Naj nam ob priliki odgovori, da ne bo razmetaval praznih besed.

Počastil nas je B. tudi s tem-le: "Tako torej, pod firmo 'krišćanstva' in 'katoličanstva' A. D. propagira tudi fašistične ideje, ki se nanašajo na Jugoslavijo. — Lepo ponizno zopet prosimo, naj nam tovariš pove, katero fašistično idejo smo propagirali ali kako zagovarjali. Če nam jo pokaže in to dokaže, naj bo prepričan, da bomo pred celim naprednim svetom poklekli in molili grevengo ter prosili tudi njega odpuščanja, da mu napravljamo križe in težave. Dolej je namreč se-le postavil trditev, ni pa še pokazal, katero fašistično idejo bi mi bili zagovarjali. Saj to je menda bral naš častitljivi nasprotnik v našem listu večkrat, da odklanjamo fašizem sto-odstotno kot odklanjamo komunizem. Če se je tedaj utihotapila v naš list kaka kriva ideja, naj bo tako dober in nam jo pokaže, da jo z združenimi močmi izženemo.

To namreč, če je slovaški duhovnik Tiso dopustil, da so jude preganjali in je naš list o tem poročal, še ni dokaz, da smo mi "propagirali" (le pogledjte "ušesca" tovariš Boštjančič!) kako fašistično idejo. Prvič tudi slišimo, da je Besednjakov znanec neki Zabukovšek v Beogradu preganjal jude. Že mogoče, čeprav Boštjančičeva trditev še ni dokaz. Pa sta spet dve vprašanji, na kateri bi moral B. odgovorjati, če hoče, da ga vzamemo za resnega človeka. Prvič, ali je Besednjak radi tega znanca klerofašist in drugič pa, kaj ima vse to opraviti z A. D., ki ni nikoli ničesar pisala ne v slavo Besednjakovo, ne Zabukovškovo. Čisto nič seveda tudi nimamo proti temu, da Boštjančič ali njegovi višji Tito kličeta Zabukovškega radi tistih judov na odgovor, če je res kaj zagrešil. Samo, kaj ima to opraviti s klerofašizmom, še vedno ne vemo. Ali morda nosi Besednjak ali Zabukovšek duhovniško suknjo, da bi bila klerika? In pred kom se je Besednjak umaknil iz Gorice, če ne pred fašisti?

Na skrivnostna namigavanja se mi sploh malo razume. Najbolje je povedati čisto naravnost. Zato bi tovariš B. najbolje storil, ko bi kar naravnost povedal, katera dejanja so storiili hrvaški "križarji", da se lahko imenujejo "klerofašistična." Saj ne bo zameril, da ne verjamemo kar na slepo na njegove besede. Da je B. leta 1941 trepetal pred takim "križarjem" je osebna zgodbica, ampak kako zvezo s "klerofašizmom" in A. D. more videti v tej stori? le prestrašena domišljija kakega "tovariša."

Naš "tovariš" pravi, da je odšel iz Jugoslavije že avgusta 1. 1942 in ni pričakal Titovega raja. In vendar pravi, da je eden tistih, ki sta poznala katoličane, ki so bili oborožena tolpa domobrancev. Ker so bili slovenski domobranci ustanovljeni v septembru leta 1943, je kar nekam čudno, da jih je on prej poznal, predno so nastali. Ker govori s tem v zvezi o "zavednih Slovencih" je pač moral misliti na slovenske domobranci in ne na hrvaško redno vojsko. Če preneso take "dokaze" slovenski naprednjaki, naj tovariš nikar ne misli, da so tudi drugi tako kratke pameti. Odkar je odšel B. iz Jugoslavije je od tam pobegnilo tisoče in tisoče ljudi. Ti niso šli iz Jugoslavije 1. 1942 ampak 1945 in so torej videli kaj drugega in kaj več kot je mogel videti, kdor je zadnjikrat videl sedanjo Titovino pred štirimi leti. In to so ljudje, ki jih ni treba še le učiti, kaj so "ušesca." Če je mislil B. po Ameriki že prej take klatiti, je seveda boljše, da je obljubil ameriškim oblastem, da bo molčal, ko je stopil na ameriška tla. Le naj verjame, da so te oblasti samo dobro hotele njegovi modrosti. — Kljub vsem našim gotovo ponižnim prizadevanjem torej doslej nismo zvedeli, kaj bi bilo to "klerofašizem" in kako zvezo bi mogli mi imeti z njim. Morda bo mogel B. lažje odgovoriti, če mu dodamo še eno rešilno vprašanje: Ali je po njegovem Mussolinijev fašizem isto kot klerofašizem? Morda pridemo po tej poti na jasno.

Ta zabava s Titovim "tovarišem" pa nam daje povod, da znova poudarimo dve misli.

Kaj je bistvo fašizma? Pod vplivom nemške Heglove

filozofije in nadaljnega razvoja iste filozofije pod znanim judom Marksom se je razvila teorija o državni vsemogočnosti. Kot je pretirani liberalizem preveč poudarjal samo svobodo posameznika brez ozira na skupnost in občo korist, tako je ta nauk marksovega socializma preveč poudaril moč in oblast države. Hegel je postavil geslo, da je država navzoča bog in Marks je v svoji socialistični teoriji dalje razvil to idejo državne vsemogočnosti. Kjer se ne priznava več Boga in odvisnosti od njega, tam tudi ni več temelja za osebne pravice človekove. Ta nauk socializma o državni vsemogočnosti je nekdanji socialist Mussolini prenesel na svojo fašistično teorijo. Hitler je svoj narodni socializem izvajal iz istega vira. Prav tako je ruski boljševizem zrastle iz Marksovega nauka. Fašizem, nacizem in komunizem, ki jim je država vse (totalitarizem) imajo isto korenino. Ta vir vseh treh je protikršćanski po svoji zamisli. Vsemogočnost države je mogoča samo tam, kjer se zanika odvisnost države od božjih in naravnih zakonov. — Iz tega sledi za vsakega, da nihče ne more biti obenem fašist in pravi kristjan, nacist in pravi kristjan ali komunizem in pravi kristjan. Obsojen je s tem vsak totalitarizem — tudi Francov. Bodimo si o tem čisto na jasnem. Naj nas nič ne moti, če se je kak katoličan zagledal v fašizem in mu je ta ugajal ali če se je kak Mikuz izneveril katoličanstvu v zaljubljenosti v komunistično partizansko življenje. Resnica ostane vseeno vedno ista. — To resnico je oznanjala Cerkev z vsem poudarkom od Leona XIII. do sedanjega papeža Pija XII. Zato pa za človeka z navadno pametjo tudi sledi, da ne more biti nikakega klerofašizma in ne klerokomunizma, ampak se k večjemu dobi kak neroden katoličan, ki Cerkev ne uboga. In takih se ne manjka v starem kraju in jih je tudi v Ameriki na preostajanju.

S tem v zvezi je druga posledica. Za nas ni vprašanja, ali fašizem ali komunizem. Oba zmetamo kot zmoti. Pravilno je tretje, namreč pravo razmerje med oblastjo in neodtujljivimi človeškimi pravicami. Ker država ni vsemogočna, nima pravice, da uniči človeške naravne pravice. Ker pa mora človek živeti v družbi, mora delati tudi za družbo. To razmerje ureja ljudstvo v demokraciji, ki pozna troje: svoje pravice, skupne koristi in — odvisnost od Najvišjega, kateremu vsi odgovarjamo za vse.

Kdor je zavrgel misel na najvišjega sodnika, ne razume te demokracije. Tak ne razume, da je mogoče še kaj drugega kot fašizem ali komunizem. Če se takemu človeku priktakne še sovraštvo do Cerkev, potem začne opletati s klerofašizmom, ne da bi vedel, kaj bi prav za prav povedal.

BESEDA IZ NARODA

Pismo iz Brazilije

Rio de Janeiro. — Pred nekoliko dnevi sem bil obiskal našo kolonijo v Sao Paulo. Saj je že skor dve leti, kar sem bil zadnjič tam, čeprav ni daleč in je tam naša kolonija največja. Mnogo se je spremenilo v teh letih, posebno med našimi izseljenci, kateri so se razdvojili ter tako ustanovili več strank, katerih voditelji so povečini naši Slovenci. Zlastno je to stanje med tako razdvojenimi izseljenci, a veseli me, da so ostali naši stari in ugledni slovenski izseljenci na naši strani ter pčtom njihovega ugleda držali tudi naše preproste delavce, da se niso izneverili svoji domovini Jugoslaviji, ker Titova propaganda je tudi tu zaslela in opravila veliko razdiralno delo. Mnogo se imamo zahvaliti našim uglednim voditeljem gg ing. Kaduncu, ing. F. Paternostu ter drugim zavrednim Slovencem.

Ravno te dni, ko sem bil v Sao Paulo, se je vršila v tamkajšnjem Narodnem domu velika protestna manifestacija proti krvavi vlad v Beogradu. Na tem zborovanju so mnogi govorniki pojasnili našim izseljencem kakšna je naša stara domovina pod sedanjim oganjem in mečem, ter tudi pojasnili potom slik, kakšno stanje je tam. Prečitali so tudi mnogo pisem, katere so prejeli iz Italije in Avstrije.

To zborovanje je pokazalo lepo patriotsko delo naših zavednih voditeljev, obenem pa tudi razkrinkalo ter pokazalo pravo maso sedanjih voditeljev v Beogradu.

Naši izseljenci so preživeli tu za časa vojne še dokaj mirno, samo da je primarkovalo nekaterih stvari, posebno tistih, katere smo prejeli iz Evrope in Severne Amerike.

Izmed naših izseljencev nismo imeli nobenega v vojski, ker Brazilija je poslala samo par divizij čez morje in to same mlade ljudi, katerih je tudi nekaj ostalo tam.

Iz Evrope ne dobimo nobenih vesti, kakor tudi nobenega časopisa. Tako smo popolnoma odrezani od naše stare domovine. Pa naj bo za danes do-

volj, a prihodnjic pa vam hočem popisati kaj več in tudi bolj zanimivega.

Jože Šmarič,
Rio de Janeiro.

Članom dr. sv. Imena v fari sv. Vida

Cleveland, O. — Opozarja se vse član naše družbe, da imamo prihodnjo nedeljo, 7. aprila, pri sv. maši ob pol devetih skupno sv. obhajilo. Sklep zasne se je bil, da se skupno obhajilo premesti s svetne na tiho nedeljo. To pa radi tega, ker je na svetno nedeljo itak precej dolga služba božja.

Vedite, da je bil sklep redne letne seje, da imamo skupno sv. obhajilo vsak mesec, a vsaki tretji mesec pa potem tudi malo zajtrka. Ker je sedaj postni čas, je sedaj tudi dobra prilika za vsakega člana, da opravi svojo velikonočno dolžnost obenem.

Posebno pa vabimo k temu skupnemu obhajilu vse naše člane, ki so bili v zadnji vojni, ker naše prošnje na to nedeljo bodo za vse žive in mrtve člane našega društva, ki so bili pri vojakih ali mornarici. Očetje, pridružite se sinovom!

Zbiramo se ob osmih v šolski dvorani, ter potem skupno odidemo ob četrč čez osem v cerkev. Po sveti maši pa pridemo zopet nazaj v dvorano, kjer se bomo malo pogovorili in pokrepčali. Na svidenje!

Poročevalec

Nepovabljeni čebele

V neki italijanski vasi blizu Castel Franca so imeli svatovščino pri kmetu Gastonu Ambroziju. Stiriideset svatov je sedelo za dolgo in bogato obloženo mizo. A niso se dolgo veselili dobrot, s katerimi sta jim postregla gostitelj, kajti naenkrat je prišel skozi okno roj čebel, katere je najbrže privabil sladki vonj. Gostom je preostala edina rešitev — beg. Urnih krač so jo popihali iz sobe. Med vso zmešnjavo pa se je rešilo samo deset neposkovanih, ostale pa so precej opikale čebele. Nekateri so bili tako opikani, da so morali iskati celo zdravniško pomoč.

LIGA KATOLIŠKIH SLOVENCEV V AMERIKI

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Predsednik: Rev. M. J. Butala, 418 N. Chicago St., Joliet, Ill.
1. podpreds.: Frank Tushek, Joliet, Ill.
2. Podpreds.: Josephine Muster, Joliet, Ill.
3. podpreds.: John Mlakar, Chicago, Ill.
Tajnik: Rev. Alojzij Madic, OFM, Box 608, Lemont, Ill.
Blagajnik: Joseph Zalar, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

SVETOVALNI ODBOR:

Predsednik: Rt. Rev. J. J. Oman, 3547 E. 80th St., Cleveland, O.
Člani: Rev. Matija Jager, Rev. Edward Gabrenja, Rev. Aleksander Uran-kar, Rev. Frank Baraga, Rev. M. J. Hiti, Rev. Stefan Kasovic, John Germ, Frnk Wedic, Anton Grdina, Mary Polutnik, Catherine Roberts, Math Slana, Pauline Ožolt, John Gottlieb.

NADZOJNI ODBOR:

Predsednik: George J. Brince, Eveleth, Minn.
Člani: John Terselich, John Denša, Frank Lokar, Jean Težak.

ZA PUBLICITETO:

Albina Novak, John Jerich, James Debevec, Ivan Ratič, Rado Staut.

TEHTNO PISMO IN ŠE KAJ

Denver, Colo.,
March 14, 1946.

Rev. Alojzij Madic OFM
Lemont, Ill.

Prečistiti in dragi gospod:

Ne vem, kaj bi bilo z ubogi-mi slovenskimi duhovniki in laiki v pregnanstvu, če bi ne bilo požrtvovalnih mož in žena, ki delajo v različnih odborih Lige v njihovo od pomoč. Čudno in nerazumljivo mi je, da se dobi-jo duhovniki, ki nimajo sočutja do škofa in drugih v tujini, ki pač morajo strašno trpeti, če pomislijo na dobro verno slovensko ljudstvo, katero brezvestni verski sovražniki polni-jo s sovraštvom do vsega, kar je božjega, in mu onemogočuje-jo zajemati iz vrelcev milosti. Bog ve, če naši duhovniki, ki opravičujejo komunistično vlad-o na Slovenskem v časopisih, ki to tiska in s tem meša in vznemirja naše katoliško ljudstvo, ve, kaj dela.

Želeč Vam božjega blagoslo-va ostajam z najlepšimi po-zdravi

Vam vdani

Rev. J. Judnič.

Iz blagajnikovega poročila na seji Lige, dne 6. marca 1946: Od ustanovitve Lige do 28. februarja 1946 je bilo skupnih prejemkov v denarju \$27,806.95. V istem času se je izplačalo:

Za razne tiskovine ..\$ 104.40
Nakazila po določbah darovalcev 350.00
Poština za pakete v v stari kraj 178.24
Poslano odboru v Rim

za begunce 20,000.00
Bilanca 28. feb. 1946 7,122.31
Seja je odobrila blagajnikovo poročilo in mu naročila, naj od denarja na roki odpošlje za begunce nadaljnjih \$5,000. To se je med tem že zgodilo.

Seznam nadaljnjih prispevkov od zadnje objave:
Mr. in Mrs. John Jamnik, Milwaukee\$10.00
Rev. Anton Schifferer, Milwaukee 20.00
St. Genevieve Soc. KSKJ, Joliet, Ill. 5.00

Mrs. Clara Bučar nabrala na seji društva sv. Genevieve v Jolietu 20.00
Darovali so: Ursula Ambrozij \$2; po \$1: Jean Tezak, Jennie Krall, Mary Kohil, Mary Golobish, Mary Terlep, Mary Ambrozic, Kath. Przybilski, Ana Fandek, Antonia Struna, Louise Duša, Nettie Wedic, Frances Muren, Clara Buchar, druge več manjših zneskov.

Dr. sv. Kristine, Euclid, Ohio 10.00
Člani istega društva .. 21.00
Darovali so: Math Tekavec \$5; Math Intihar \$5; Tereza Zdesar \$3; po \$2: Tereza Potokar, Andy Zdesar; po \$1: Mrs. John Bradac, Anna Grole, Anton Tekavec, Avg. Grznic.

Ave Maria, Lemont (nabrala) 871.50
Kakor že parkrat povedano, je prvi prispevek Lige za be-

gunce služil v to, da so begunski otroci dobili po nekaj najbolj potrebnih reči za Božič. Da so res prejeli in bili silno veseli, nam priča velik slop pism, ki smo jih prejeli od šolskih otrok v taborišču Servigliano. Okoli 50 jih je in razume se, da ne mislimo vseh objaviti. Nekatero pa vendar. Naj služijo podpornikom LIGE v nadaljnjo pobudo. Na primer:

Svetemu Miklavžu v Ameriko:

Prav pridno se bomo učili, ker si nam prinesel tako lepa darila.

Prisrčna hvala!
Prosi ljubega Boga, da se kmalu vrnemo v domovino.

Lepo se zahvaljujemo za vse in se Ti še nadalje priporočamo.

Rauh Ivan, učenec 2. razreda, iz Mozlja.

Bajželj Stanko, uč. 2. razreda, iz Grosuplja.

Prijatelj Marija, uč. 2. razreda, iz Ljubljane.

Rupar Veronika, uč. 2. razreda, iz Blok.

Sv. Miklavžu v Ameriko: Ljubi Bog povrni obilo za lepa darila:

Rauh Danica, uč. 1. razreda, iz Mozlja.

Cvetko Mirko, uč. 1. razreda, iz Rovt.

Bojan Krošelj, uč. 1. razreda, iz Ljubljane.

Milinar Frida, uč. 1. razreda, iz Rovt.

Turk Milka, uč. 1. razreda, iz Velikih Lašč.

Ali: Našim dobrotnikom v Ameriki:

Na naši poti v begunstvo smo prišli v taborišče Servigliano. Med osebjem uprave taborišča sta bili dve gospe v črno oblečeni. Imata znak Rdečega Kriza. Mi otroci smo se kar hitro spoznali z njimi. Zdaj so nam podarile razna darila in povedale so nam, da so ta darila od naših rojakov v Ameriki.

Za vso Vašo pomoč, ki nam jo izkazuje dragi rojaki v Ameriki, se Vam najtopleje zahvaljujemo. Ljubi Bog naj Vam to obilno povrne. Tako se Vas bom tudi jaz v molitvi spominjal. Tudi Vam obljubljam, da bom ostal vedno pošten in dober Slovenec.

Milan Šproc iz 1. gimn. razreda.

Tako in podobno pišejo drugi za drugim, otroci iz ljudske šole in iz gimnazije Odbor v Rimu nam sporoča, da so na poti tudi otroška pisma iz drugih taborišč. Naj bodo v zadoščenje vsem, ki podpirate Ligo Katoliških Slovencev. Bog plačaj vsem!

Rev. Alojzij Madic, OFM, tajnik.

Prodaja jajec

Na Švedskem je navada, da se jajca ne prodaja na duceate, ampak po 20 skupaj; v Osrednji Braziliji pa iste prodajajo na meter (39 in pol palca); vrsta v dolžini metra zavzema 18 do 20 jajec.

Bogastvo in modrost

Kaj je boljše: biti bogat ali der? S tem vprašanjem so se vili mnogi modrijani starokole: "Modrost je boljše," modrijan pozna svoje bogatstvo pa ne." Simonides je menil: "Bogastvo je boljše, kajti modrijan pred vrati bogatinov, pred modrijanov pa bogatinov dim."

Pri Vipavcih so morale rane device zares vleči čim pravimo danes, da "ploh" ona, ki še ni poročena, prav gre že v klasje. Kateri torej vipavski fantje na zvedeli, da gre kako deklet deset let in še ni oddala morala ž njimi pogoditi dario, sicer je morala v V ta namen so sneli sobna vrata in jih ji prihrbet. Te je morala v pelnično sredo. Seveda to dekletu v veliko sramo, nazadnje ni bila njena če je obsedela in da si mimo njenih vrat, morala ker ni bila bogata.

Kadar je žena rodila, gologlav prosit botre, bi moral iti celo miljo delj, pa naj je še tako dokler ni botra izprosil, je pa kdo obljubil, da botra, si je oče brž natakuk in se veseli vrnil domo, to je poslal kakega toka da mu je poiskal še dropra, ker Vipavci so vedno po dva botra in po dve koročni.

Porodnici so dali četrtoro do najmočnejšega, ki ga je ta krepko in potegnili. Tudi pozneje njena redna pijaca napave. Tretji ali četrti v je opravljal po hiši na dela, kakor je bilo to pri kmečkih ženah po vsej da so takoj po porodu delo, ker so bile močne in nature. Dvanajsti ali tretji dan so šle pa v cerkev in blagosloviti.

Vipavski fantje in dekleta radi plesali in sicer vedno na prostem, pa samo tisto je zašlo sonce. Po soncu kodu so vsi prenehali in šli domov.

Ples so prirejali na tak da so trije fantje vzel ples od domače oblasti. Tli potem absolutni gospod plesu. Kar so ti trije stali tako so morali storiti to Noben fant ni smel moči je plesalke, če niso pr fantje tako sklenili. Po plesu, kjer je plesal vsi so se tisti trije fantje plesli, ali naj menjajo plesno. Če so sklenili, da jih ne, si je vsak izbral tisto je bila najbolj všeč. Če se niti, da jih ne menjajo, vsak plesati do konca. Pr katero je ples začel. Pr pu teh treh voditeljev njih ugovarjati.

Zdaj smo povedali pred in navade Vipavcev pred in tam okrog, zdaj poveda še k našim Kraševcem.

Kraševci so prebivali se dandanes, po Notranjihov jezik je bil precej ponekod so govorili tako zumljivo, da jih je človek god komaj razumel. Imi like vasi in večinoma žive še, katerih strehe so bile ploščatimi kamni. V ri hiši je bila peč, ognjčše.

Ponekod so bili ti ljudje ni in spretni v streljanju č. To so delali tako, da kamen v zanko, jo zavz spustili. Kamen je reko šil. Kadar so bili pa na nju, so nosili kot orožje dolge čakane.

GARANTIRANO popravilo na va-
šem šivalnem stroju po veteranu, ki
ima 14 let izkušnje.
Če pridemo na dom \$100.
Zvečer in v nedeljo \$125.
ALLIANCE SEWING MACHINE
15823 Arcade Ave.
KE 5557

*Pomagaite Ameriki, kupujte
Victory bonde in znamke.*

ŽIVI VIRI

IVAN MATIČIĆ

Zdaj so se vsi hkrati ozrli: odnekod je udarilo novo krinčanje. Azunta se zdrzne, pogleda ona dva, pa jo ubere v tisto smer. Radovedna ji sledita. Toda Azunta se strahoma bliža Budinovi hiši, neka posebna briga jo žene.

"Ja, moj sin je ubil hudoba! V hišo pa pridete samo skozi te sekire! Bes te ubij, okozlano slakovo prase, pa tebe klopova gnida! Fej, fej! "Strašno rjove Budinka na pragu. Obraz ji je strahoten, v rokah ji tičita dve sekiri. Poleg stoji Dreč, poleno tišči v roki, iz-

Pomagajte pri nabavi mila, PRINESITE porabljene MAŠČOBE!

NAŠI deželi primanjkuje maščob v industrijalne svrhe.

Zaloge so tako majhne, da mora vlada določiti koliko masti lahko odda v svrhu izdelovanja mila in koliko v druge svrhe mirovne dobe. Pomagajte bi bilo še večje brez pomoči gospodinj v Ameriki, katere pri tem tako lepo pomagajo in oddajajo obrabljene maščobe.

Hranite se v nadalje in nam tako pomagajte, ker na ta način potem dobite razun mila tudi druge izdelke, katere potrebujete.

O.K., Uncle Sam, Ako hranitev ob-
rabljenih maščob
pomaga pri izde-
lovanju mila, se
prav lahko za-
neseš na me!

Prinesite obrab-
ljene maščobe k
meni, kakor hitro
je vaša posoda za
hranitev polna.

Zopet se je na-
bralo dovolj ma-
ščob, kako hitro
je posoda zopet
polna!

In mesar mi da
za vsak funt po
4c kar mu pri-
neseš!

**Kjer je maščoba--
tam je milo!**

NADALJUJTE Z NABIRA-
NJEJEM MAŠČOB IN ODDAJA
V POMOČ PRI IZDELAVA-
NJU VEČ MILA

za mater pa gleda Lenca, njen obrazek je bel ko sneg. Pred hišo stoji nekaj šajmulov. Okne, pogleda ona dva, pa jo ubere v tisto smer. Radovedna ji sledita. Toda Azunta se strahoma bliža Budinovi hiši, neka posebna briga jo žene.

Izza meterinega hrpta se iz-
tegne zdajci deklica, motri no-
ve prišlece, in blede obrazek ji
pordi. "Učenik Gomba!" zav-
pije, kakor bi uzrla čudo. —
Gomba! Liguri se zamajejo,
Dreču pade poleno iz roke,
Budinka gleda, gleda, ihta ji
z obraza gine. In učenik Gom-
ba stopi naprej. — "Šuj!" oši-
ne šajmule. Ti se pohuljeno
odmikajo, ne vedo prav, bi, se
odstranili ali uprli. Gomba
jih ponovno pozove, naj gredo
proč, poleg tega tudi Azunta
užaljena pripomni, da se ji zdi
komedije več ko preveč; vse
zaman, šajmuli nikakor ne ka-
žaje volje odstraniti se. Na
mah se Gomba okrene, poteg-
ne spremljevalki in z odločno
kretinjo odide. Na njegovem
koraku se pozna, da ga je po-
padla neznanska jeza in da je
odločen upreti se za vsako ce-
no. Spremljevalki mu sledita
rade volje, sta sicer močno raz-
burjeni, a dovolj odločni. Gom-
ba krene na vas, v smer bob-
nov, naravnost k verigi. Tu za
hip postoji, kakor da se hoče
znova prepričati. Pred očmi
mu zapleše šajmul, ki blazno
mlati s kopitom in je ves ome-
tan s pljunci; po glavi, po pr-
sih, ves en same pljunek. Gom-
ba vrže pogled proč. Tu vidi
zopet drugega: z rokavom si
brise sramoto z obraza in zdi
se, da mu pogum upada, lote-
va se ga strah pred togoto kme-
tov, strah ga je rjojenja. In ko
prične še sam nezanasko tuliti,
obide Gomba gnus. Ozre se
zdaj v simbov stan — in tam
vidi pred hišo gručo čelnikov.
Tja!

Počasi stopa Gomba, skuša
se umiriti, kajti mončno je bil
videti zdelan. Kako, tudi tu vi-
di pobuno, ka-li? Straža od-
riva neko besno žensko, ta pa
sili do čelnikov in togota rjo-
ve Trije gledaci se ustavijo
v bližini in vidijo mlado žensko
z razpuščenimi lasmi, ki se bi-
je s stražo in kriči preko nje
čelnikom: "Zverine! Nehajte!
Saj ga je vendar on, Bran Bu-
dinov je ubil tirana! Čemu tr-
pinčite druge!"

Počasi stopa Gomba, skuša
se umiriti, kajti mončno je bil
videti zdelan. Kako, tudi tu vi-
di pobuno, ka-li? Straža od-
riva neko besno žensko, ta pa
sili do čelnikov in togota rjo-
ve Trije gledaci se ustavijo
v bližini in vidijo mlado žensko
z razpuščenimi lasmi, ki se bi-
je s stražo in kriči preko nje
čelnikom: "Zverine! Nehajte!
Saj ga je vendar on, Bran Bu-
dinov je ubil tirana! Čemu tr-
pinčite druge!"

Gomba gleda besnega dek-
leta, ne more povsem razume-
ti njenih krikov, dasi vleče na
uho in tehta besedo za besedo.
Pomore pa mu Azunta, česda
dekleta pozna: Šimnova je,
morilec pa je Budinov Bran.
To je Gombi zadostovalo. Z
odločno kretinjo si napravi pot
skozi kordon in stopi pred čel-
nike. Hladno se predstavi in
vpraša, kdo je namestnik sim-
be. — "Hampu Gunta," reče
eden, poklonivši se glavaruju.
Zdajci tudi Gomba za spoznan-
je skloni glavo, hampu Gunta
pa stoji tu hladen ko njegov
meč, ne izda niti malo znanin-
ja za neznanega prišleca, tem-
več mirno puši cigareto. Kdo
je umoril simbo? zarjove Gom-
ba. Kdo ga je, tega Gomba
ne bo raziskaval, kajti on prav
dobro ve, da si je sodil simba
sam. Zdaj pa je bilo dovolj.
Z golimi meči so se zagnali
proti besedniku, glavaru pa je
zatulil: "Sleksap knja!" kar
je značilo: tokaj odgnati ga.
Azunta je togota kričala, da
je dovolj žrtev spričo tiste bes-
tije, ki je erknila v svojem last-
nem govnu Drazko je odpravila
čelnike proč od Gomba. Ta se

pa ni dosti zmenil, ampak mir-
no čakal, potem pa ošinil gla-
varja in rekel glasno in razloč-
no: "Ajum gijen salulaj!" Sa-
mo to je rekel, a je delovalo,
kakor bi jih polil z mrzlim cu-
rom. Ni več čakal na učinek
svoje grožnje, ampak hladno
se je priklonil in okrenil. Ka-
kor poraženi so stali tu, Gom-
ba pa odhajal globoko užaljen
z jadrnega pozorišča. V silovi-
tem zagonu se je vihtel nje-
gov avto prek Pogorja.

V jasinjskem griču klopče-
jo strelji, in z velikim truščem
se upisajo nizdol šajmuli. Zdaj
se vržejo na tla, naglo stre-
ljajo, potem zopet skokoma
zdrve naprej. Pod Stajami
njih bojna vrsta obstane in
strelji polagoma utihnejo. Kaj
se je dogodilo? Hajduki so se
pojavi! Da, kakor bi zrasli
iz tal so nastopili na Jasinjju.
Bržčas so hoteli ljudem na po-
moč. Ali šajmuli so jih odbili
in bili sila ogroženi nad veliko
drznostjo.

Toda na Višinjju so verige
padle. Padle? Da, hampu
Gunta se je vdal. Gomba ga je
zlomil. Če pojde res do same-
ga kralja, nu, potem hampu
Gunta ne doseže simbovega
šajšana! In Gomba je po vsej

V blag spomin

ob prvi obletnici kar je dal
svoje mlado življenje za svo-
bodo sveta naš ljubljani sin
in brat

**PVT. JOSEPH W.
VIHTELIC**

Padel je v bitki v Nemčiji,
2. aprila, 1945

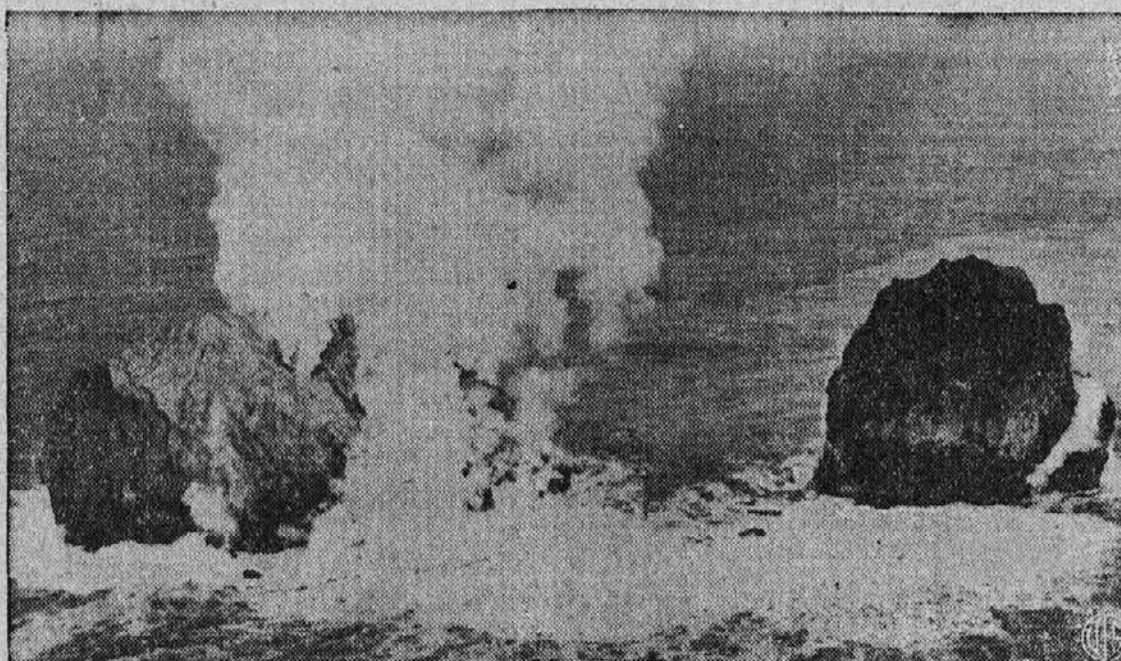
Naša srčna želja je izreči globo-
ko zahvalo vsem našim sorodni-
kom in prijateljem za vso tolažbo
in izraze sočutja ob tej strašni iz-
gubi. Hvala tudi vsem, ki so daro-
vali za sv. maše, ki se bodo brale
za mir duši pokojnika.

Počivaj v miru, ljubljani, in
lahka naj Ti bo tuja zemlja, a
Tvoja duša naj se raduje pri več-
nemu Bogu!

Zalujoci:

**OČE IN MATI
IN SESTRA**

Cleveland, Ohio, dne 2. aprila 1946

Nastal je nov otok. — Morje vre in kamenje prihaja na površje vode, ko je pričel delovati podzemski vulkan in tako je nastal nov otok 200 milj od obrežja japonskega oto-
ka Honshu. Otok, ki se še vedno dviguje, je še sedaj 75 čevljev širok. Vlada zemljepisci in znanstveniki napeto opazu-
jejo rast tega novega otoka.

priliki tega zmožen. Verige
so padle, kakor bi odsekal, in
glasniki so nesli v največjem
diru prečudne ukaza po Po-
gorju. Dogodilo se je čudo.
Ljudje niso verjeli lastnim
očem; ali ko so videli, kako so
čelniki odganjali šajmule in
prigovarjali, naj gredo domov,
tedaj so ljudje verjeli, da se
jih je usmilila sama milost bo-
ža. In izmučeni, bedni so se
zavlekli v hiše.

In na Pogorje je legla tišina,
čudovita pokojnost. Saj se ni
nič dogodilo na Pogorju! Son-
ce se nagiba k zatonu, jasno,
rumeno sonce, ki je ogrevalo
pomladni dan pa dramilo novo
rast iz zemlje.

V globokem, težkem snu je
preminila noč. In nov dan je
sinil, znova vželo rumeno son-
ce. Na Pogorju pa kot bi vse
pomrlo; nič se ni premaknilo.
Pač. Pri Budinovi so se od-
prla vrata vzd, in ven je po-
stl možki. Za trenutek je pos-
tal, pogledal sem, pokukal tja,
bržno se oziral po tem in
onem. Za njim je stopila Budin-
ka, roko mu položila na ramo,
šepnila mu toplo pa ga po-
kiržala na čelo. On je šinil na-
to v Šimnov kot. Za hlevni-
mi vrati je čakala Šimenca.
Potisnila mu je v roko culo,
objela ga z obema rokama in
milo zahtela. Ko ga je pre-
križala, se je še ozrl po blagu
in stopil ven. Odhajal je in
dve ženi sta zrlji za njim, dve
materi mrlji za sinom. Šimen-
ca si je s predpasnikom dušila
iht, tam pa je stala Budinka,
kar drobena in uboga. On je
stopal ob vrini seči. Na kon-
cu vrta se je še ozrl nazaj,
mahnil z roko, potem se spu-
stil dol skoz gorice. Moško je
pregazil Pečinko, odgnal se s
skale na skalo, nekoliko zajel
v škorenj — pa je bil na drugi
strani. Oddločil je culo, malo
si popravitilo in ono; telovnik
mu je bil pretesen, na pol od-
peh, zato si je zapel kamižolo;
širke kraje klobuka, ki so mu
ezali zadaj skoro do pleč, je
nad čelom privihal, da bi ga
ne ovirali pri hoji. Nató je od-
šel proti Kobiljim lazom. Gori
se je ozrl nazaj, z očmi objel
in pobožal vse ljube in sladke

kraje, potem pa krenil proti
Tisovniku.

Pogorje pa se je polagoma
le dramilo iz trdovratnega pre-
molka. Kokoši so živahno ko-
kodajsale, petelini udarjali s
peruti. Nakrat je pa ves ko-
koški rod zafrfotal in pričel
vreščaje begati okrog hiš.
Jastrebi! Da. V neznanski
višavah plava ogromna tica.
Ne, dve, tri tice krožijo po ne-
besni modrini. Toda kmalu se
prično spuščati nizdol — in
neznanski trušč se razleže po
Pogorju. Ljudje planejo iz
hiš, gledajo iznenadeni. Stra-
hota božja, zmaji letajo nad
zemljo! Da, zmaji, pekel se
odpira, konec sveta se bliža!

Pogorje se trese, zemlja bob-
ni, s strahotnim rjoenjem se
vihte pošasti. Zdaj so se zag-
nale nad Tisovnik, čisto nizko
tulijo nad gozdom, skoro da ne
posnamejo smrek. Potem pri-
hrume zopet nad vasi, druga
okrog druge krožijo leteče po-
šasti, prekopicajo se strmo-

**Takoj dopeljemo
brisačo za tla
(FLOOR MOP)
\$5.95**

- Poberi tla, ne da bi jih opraskala.
- Lepo opere preproge
- Očisti stene.
- Povošči polirana tla.
- Izvrstna za brisanje pra-
hu.
- Popolno garantirana.

**Northeast Sales and
Service
819 E. 185. ST.**

Slika kaže, kako pripravljajo zaboje, da jih pošlje-
jo svojem v staro domovino.

glavo, uganjajo neznanske vra-
tolomnosti. Ljudi kar duši,
kajti zdaj zdaj bo strahota
strmoglavila na zmajlo. Toda
ne. Letala so uganjala le bur-
ke. In ko se jim je zdelo burk
dovolj, so se zopet prožno
dvignila pa odletela kakor so
prišla. Ljudje so se oddahni-
li, kaj bi se ne.

Napočilo je novo jutro. Pe-
telinji klic tromb in bobnov
udar. Preden so dobro odpeli
kosi svoje jutrnjice, je bil Ti-
sovnik obkrožen. Žive barve
šajmulov so se živahno odraž-
le v rumenem soncu, potem pa
potonile v gošči in njeni tišini.
Nič ni bilo več slišati, samo
šumot drevja in hrest suhljadi.

Členik verige so bili tesno spo-
jeni, skozi nje ni mogla niti be-
žna misel. Levo krilo je lom-
stilo naglo, desno se je zadrž-
valo, sredina pa je bržno pa-
zila, da bi se veriga ne utrgala.
Stoj! Kakor bi tresnilo iz jas-
nega, obstane celotni roj. Kaj
je to? Ves gozd bobni, odmev
se lomi skozi vse lesovje! Da,
bobni: zadeli so ob cilj, brzo-
strelka že klopče! Levo krilo
se je upognilo, naglo se zgrin-

ja k sredini; desno krilo
či na levo. Na
hribu pa poje klopč
strašno pesem. Kakor
ne trembe, poziv v
je begajo po gozdu,
se v vrste. A strah
poje venomer, poziv
in bliže, prav pred
no žrelo. Ni je pom
je ukaz, krčela mu
v spopad, v naskok!

(Dalje prihodit)

— V Londonu je bil
zadnje vojne povpre
četrti poslopje po
vsel nemških zračni
dov.

**VESELA OLAJŠAVA
HRBTOV**
Tukaj je tisti
olajšavi vašo
son's Back Pain
lečine, otpru-
Valiva grižne
nab. Zahvali
Johnson kakovost.

**CLEVELAND ORCHE-
STRA**
ERICK LEINSDORF
SEVERANCE DYM
Četrtak 4. aprila
Sobota 6. aprila
MISCHA ELMAN
CE 7300

Nove plošče

Pravkar smo prejeli nove gramofonske plošče:
tere je igral Kušarjev orkester in sicer:

- 410 POMLADANSKA POLKA
BELE ROŽE, valček, pojeta Gregory-Urbancič.
- 411 PRILJUBLJENA POLKA
PO POLJ SVA SE SPREHAJALA, valček,
pojeta Gregory-Urbancič.
- 412 DEKLETOVA TOŽBA, valček,
pojeta Gregory-Urbancič.
- VESELI TOVARIŠI, polka.

V zalogi imamo še več drugih plošč. Cena 75c.
NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE
6104 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, O.
JOHN SUSNIK, lastnik

Mi lahko popravimo!

**VSEH VRST
IGRALNIH
STROJEV ZA
PLOŠČE
NAPRODAJ**

**VSEH VRST
PREMIJNIH
CEV ZA
PLOŠČE
POPRAVILNI**

Popravilo radijev, pralnikov in čistilcev je
stroka. Nobeno delo ni preveliko ali premajhno za
eksperte. Naj bo s strojem karkoli narobe, mi ga
popravimo.

MALZ ELECTRIC

6902 St. Clair Ave.

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podne-
ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba.
se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

**JOHN OBLAKA
HE 2730. 1146 E. 61st St.**

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega
ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"
kateremu je znižana cena
in stane samo: **\$2.00**

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.